

Սուրբ Վարդանանց Տօնը Եւ Խորհուրդը



ՄԱՅ ՈՉ ԻՄԱՅԵԱԼ
ՄԱՅ Է
ՄԱՅ ԻՄԱՅԵԱԼ
ԱՆՄԱՀՈՒԹԻՒՆ Է

Երբ, որ Հայերը 301 թուականին Քրիստոնէութիւնը պաշտօնապէս, որպէս պետական կրօնք ընդունեցին, այդ շրջանին Հայաստանի հարաւային կողմէն հարեւան Պարսիկները կրակապաշտ էին: Պարսիկ Հազկերտ Բ.թագաւորը ուզեց հայերը կրակապաշտ դարձնել եւ հրամայեց որ, Հայ ժողովուրդը չճանչնայ Քրիստոնէութիւնը եւ կրակապաշտ դառնայ:

Հայ ժողովուրդը մերժելով այս դաւանափոխութեան առաջարկը, չինազանդեցաւ Պարսիկ թագաւորի հրամանին ու վճռակամօրէն որոշեց կրօնն ու հայրենիքը պաշտպանելու համար Պարսիկներու դէմ պայքարիլ:

Պատերազմը պիտի մղուէր երկու անհաւասար ուժերու միջեւ, անոնցմէ մին իր ինքնութիւնը պահելու ու պաշտպանելու գիտակցութեամբ 60 000-ոց ազատամարտիկներու Հայոց բանակը, որ մահուան դէմ յանդիման գալէ եւ նահատակուելէ չէր վախնար, իսկ միւսը Հայոց ինքնութիւնը եւ խղճի ազատութիւնը ոտնահարելու վճռակամ եւ իրենց կրօնքը զրադաշ-տութիւնը (zerdüştlük) Հայերուն պարտադրելու նպատակ ունեցող 300 000-ոց Պարսիկ բանակը:

26 Մայիս 451 թուականին այսօրուայ Արեւելեան Թուրքիոյ “Աւարայր”ի դաշտին վրայ սկսաւ Հայերու եւ Պարսիկներու միջեւ աւելի քան 35 տարի շարունակուող “ՎԱՆԴԱՆԱՆՑ” պատերազմը:

Շարունակութիւնը էջ 2

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹԻ

Հարիւր տարի պետականութիւն

Մեր տանջակեզ պատմութեան ու ճակատագրին բերումով հայերս, քիչ մը ամէն տեղ, դարձած ենք անհատապաշտ, կամ, լաւագոյն պարագային՝ դարձած ենք հատուածապաշտ. հակամէտ ենք առանձին սգալու եւ կամ առանձինն տօնախմբելու մեր պատմութեան սխրալի դրուագները. կիսուած ու բեւեռուած հոգեբանութիւն մը կը կազմէ մեր ազգային էութիւնը: Յաղթանակները, բնականօրէն, աւելի վերացնող առիթներ են որոնք կրնան մեզ խմորել իրարու: Բայց ցաւն ու վիշտն ալ հաւաքականօրէն սգալը աւելի մխիթարութիւն եւ հոգեկան միասնութիւն կը ստեղծէ:

Ազգովին կը գտնուինք հարիւրամեակի մը նախաշեմին, բայց դեռ վարանումի մէջ ենք թէ ի նչ բանի հարիւրամեակն է որ պիտի նշենք – Սարդարապատի յաղթանակի ն, թէ հայոց պետականութեան վերականգնումին. եւ կամ՝ ուրիշ բան. օրինակ, վեց դարու ստրկութենէ ազատագրման:

Երբ աչքէ կ'անցնենք ժողովուրդներու պատմութեան տօնելի տարեդարձները, կը նշմարենք որ տօնախմբելի կը մնան այն դէպքերն ու դրուագները որոնք իրենց հետքը կը թողուն տուեալ ժողովուրդի կեանքին մէջ եւ միշտ այժմեական ըսելիք մը ունին բոլոր սերունդներուն:

Շարունակութիւնը էջ 3

Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան Խորհրդակցական Ժողովը



Վարչական անդամներ.- ձախէն աջ՝ Յովհաննէս Չուլեան, Լուսի Պերպլերեան, Փէրուզ Իզմիրլեան, Յովհաննէս Առաքելեան, Սարգիս Խաչատուրեան, Տոքթ. Հրաչ Գոյումճեան, Յակոբ Տէսճեան, Օկանոֆ, Զաւէն Գրիգորեան

Յունաստանի շրջանակի՝ Հայաստանակեդրոն Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան վարչութիւնը, խորհրդակցական ընդհանուր անդամական ժողով մը գումարեց, ի ներկայութեան Ռ.Ա.Կուսակցութեան Գերագոյն Խորհուրդի ընդհանուր քարտուղար ընկ. Տոքթ. Հրաչ Գոյումճեանի:

Ժողովի բացումը կատարուեցաւ, մեր շարքերը խտացնող նոր ընկերոջ երդմնառութեամբ:

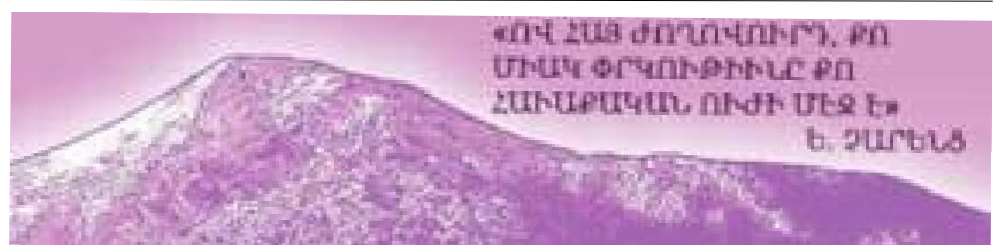
Ընկ Տոքթ. Հրաչ Գոյումճեան՝ ներկաները տեղեակ պահեց՝ սփիւռքի եւ Հայաստանի մէջ կատարուող կուսակցական յառաջընթաց կառուցողական իրագործումներուն մասին:

Ապա ներկաները իրենց մասնակցութիւնը բերին, օրակարգերու նիւթերու քննարկումներուն եւ եզրակացութիւններու յանգումին:

Տոքթ. Հրաչ Գոյումճեան իր այցելութեան առթիւ, պատեհութիւնը ունեցաւ՝ նախօրօք ժամադրութեամբ արարողակարգական սիրալիք եւ շինիչ հանդիպումներ ունենալ, Յունաստանի մօտ՝ արտակարգ եւ լիազօր դեսպան պրն. Տադէի Չարչօղլեանի հետ, որուն մասին նախապէս անդրադարձած էինք Նոր Աշխարհ շաբաթաթերթին մէջ:

Նմանապէս ընկ. Տոքթ. Հրաչ Գոյումճեան հանդիպում ունեցաւ, Յունահայոց թեմի՝ Առաջնորդական տեղապահ Տ. Խորէն վրդ. Առաքելեանի հետ, ուր տեղի ունեցած է երկուստեք փոխադարձ օգտակար եւ շահաւէտ երկխօսութիւն մը, արծարծուելով ազգային եւ եկեղեցական հարցեր:

“Նոր Աշխարհ”



Որո՞ւն Պատրիարքարանը



Թուրքիոյ նախագահ Ռեջեփ Թայիփ Էրտողան վերջերս բաւական խիստ ելոյթներով եւ յաճախ ալ գորշ գայլերու յատուկ ազգայնական պատգամներով կը սպառնար Սուրիոյ հիւսիսային հատուածին մէջ որոշ ինքնավարութիւն ապահոված քիւրտերուն: Ինք համոզուած էր եւ ժողովուրդն ալ կը փորձէր համոզել, թէ այդտեղ ինքնավարութիւն ապահովողները ահաբեկիչներն են:

Անցեալին բաւական ցուալի փորձառութիւններ ապրած էր իր այս հաստատումին պատճառաւ: Օրինակի համար, ԱՄՆի իշխանութեան հարցուցած էր. «Ո՞վ Ամերիկա, ե՞ս եմ քու դաշնակիցը, թէ այդ ահաբեկիչները»: Ամերիկա այս հարցումին պատասխանած էր «ՏԱԻՇի դէմ մարտնչող քիւրտ խմբակներուն մեր զինուորական օժանդակութիւնը պիտի շարունակուի» ըսելով: Փորձառութեամբ զիտեմ, թէ վտանգաւոր հարցադրում մըն է այս ոճը: Անցեալին որսորդի մը ողիսականը կը պատմուէր: Կինը ձանձրացած էր ամուսնոյն ամէն օր ցեխերու մէջ թաթխուած տարագները մաքրելէն, եւ օր մըն ալ խիստ սպառնական ոճով դիմեց ամուսնոյն, որ կը պատրաստուէր վարագ որսալու. «Կա՛մ խոզը, կա՛մ ես», ըսաւ: Որսորդը առանց վարանումի պատասխանեց... «խոզ գը»:

Առաջին հերթին այնպէս կը թուէր, որ Էրտողան այդ մարտահրաւերին մէջ առանձին է եւ պոռայ ու կանչելէ աւելին չի կրնար ընել: Արդարեւ, Սուրիոյ քիւրտերու նախկին ղեկավար Մալիհ Մուսլիմն ալ հաւանական չէր տեսներ զինեալ միջամտութիւն մը «զերտերութիւնները չեն արսօներ» կարծելով:

20 Յունուարին, թրքական զինեալ ուժերը նախ աւելի քան 70 կործանիչ ինքնաթիռներով ուժակոծեցին որոշ թիրախներ, ապա ցամաքային ուժերով, հրասայլերով ներխուժեցին սահմանի հանդիպակած կողմը:

Այդ օր, երկրի բազմահազար մզկիթներու մէջ, Կրօնից տեսչութեան հրահանգով կատարուեցաւ արշաւի յատուկ աղօթք («Տէրհի տուար»):

Թուրքիոյ մէջ ապատեղեկատուութիւնը աւանդութիւն մըն է: Ամենավայրագ գործողութիւններն իսկ կը մկրտուին շա՛տ իմաստալից անուններով: Զոր օրինակ, բանակը 1974ին, երբ կ'արշաւէր Կիպրոսի անկախ պետութեան հիւսիսային հատուածը, կատարուածը կոչւած էր «Խաղաղութեան գործողութիւն»: Նմանապէս, 19 Դեկտեմբեր 2000 թուականին, Թուրքիոյ 20 բանտերու մէջ հացադուլի դիմած բանտարկեալներուն դէմ գործուեցաւ զինեալ յարձակում, որուն իբրեւ հետեւանք մահացաւ 30 անձ: Այս գործողութիւնն ալ կոչւած էին «Վերադարձ դէպի կեանք»: Այս վերջինն ալ, նոյն աւանդութեան համաձայն, կոչուեցաւ «Ձիթենիի ճիւղ»: Սակայն համաշխարհային մարդկութեան համար, ձիթենիի ճիւղը խաղաղութեան խորհրդանիշն է:

Կիպրական թերթ մը եղածը բնութագրեց «Կիպրոսէն ետք Թուրքիոյ երկրորդ արշաւը» խորագիրով: Նախագահ Էրտողան շատ զայրացաւ այդ արտայայտութենէն եւ հալածեց թերթի խմբագիրը: Նոյն օր, Թուրքիոյ զանազան քաղաքներու մէջ դատախազներ իսկոյն շարժման անցան եւ այս կատարուածին դէմ արտայայտուող բազմաթիւ լրագրողներու, քաղաքական գործիչներու, ակադեմականներու կամ արուեստագէտներու ձեռքակալութեան դիմեցին: Ներկայ դրութեան մէջ խաղաղութիւն փառաբանելը համագոր է ահաբեկչութիւն քարոզելուն: Իշխանամետ մամուլը իր էջերը լայն բացած է պատերազմ փառաբանողներու դիմաց: Ազգայնական կուսակցութեան պետ Պահչեփի կատաղի կերպով կը հրահանգէ. «Կործանեցէ ք քաղաքները, կոտորեցէ ք ձեր դիմաց ելողը»:

Ի վերջոյ, Թուրքիոյ Հայոց պատրիարքարանը եւ Հրէից ռաբունապետը կը միանան այս արիւնարբու հարբածութեան հոսանքին յաջողութիւն մտաբերելով խաղաղ բնակիչներ կոտորող «ասկէար»ին:

Դժուար չէ կռահել, թէ որոշ շրջանակներ ճնշում բանեցուցած ըլլան պատրիարքարանին դէմ նման յայտարարութիւն մը ապահովելու համար: Սակայն կը տեսնենք, թէ Յունաց տիեզերական պատրիարքը ընթացք չէ տուած այդ ճնշումներուն. մնացած է իր վեհութեան մէջ:

Միայն սեփական երկիրը պաշտպանող զինուորն է օրհնութեան արժանին, այլ ո՛չ ուրիշին երկիրը կործանելու զացողը:

Այս տողերը կը գրուին պատերազմի հինգերորդ օրը: Չորրորդ օրուան երեկոյեան լրատու գործակալութիւնները կը հաղորդէին, թէ թրքական բանակը սկսած է ուժակոծելու նաեւ Քոպանիի մերձակայ գիւղերը: Այն Քոպանին, որուն համար Էրտողան ըսած էր. «հա ինկաւ, հա կ'իյնայ»:

Շարունակուած էջ 1-էն

Սուրբ Վարդանանց Տօնը

Հայոց բանակին գլուխը կը գտնուէր Մամիկոնեաններու տոհմէն «Վարդան Մամիկոնեան» զօրավարը: Պատերազմի ընթացքին հերոսաբար կռուող Հայոց քաջ զօրավարը նահատակուեցաւ եւ աւելի քան 1036 վկայ զինուորներ, նախարարներ, մարտիքոսներ, մտաւորականներ: Ճակատամարտին մասնակցած էին նաեւ բազմաթիւ հոգեւորականներ, որոնցմէ էր Սբ. Ղեւոնդ Քահանան :

Պատերազմը տեւեց շուրջ 35 տարի, որուն վերջաւորութեան, Հայ զօրքերուն գլուխն էր, նահատակ Վարդան զօրավարի եղբորորդի «ՎԱՀԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ»ը:

Հայերը կռուեցան հերոսաբար ու քաջութեամբ, ապա մեծ կորուստներ տուին ու պարտուեցան: Պարսիկ Թագաւոր Հազկերտ Բ. Հայերու քաջութիւնը տեսնելով, կ'ազդուի եւ իր զօրքերը ետ կը քաշէ, եւ այսպէսով Հայերը թէ ազատ եւ թէ Քրիստոնէայ կը մնան: Վարդանանց պատերազմը Հայ ազատագրական պայքարի պատմութեան անուրանալի ու անմոռանալի էջերէն մին է:

Այդ շրջանին Քրիստոնէութիւնը Հայոց համար դարձած էր, ոչ թէ միայն պաշտամունք, այլ նաեւ օրէնք, արդարութիւն, ապրելակերպ, քաղակարգութիւն, մշակոյթ ու սկզբունք:

Ազգասիրութիւնը, մշակոյթը, դպրոցը եւ կրօնքը անքակտելիօրէն իրարու կապուած էին, որ, կարելի չէր իրարմէ անջատել: Կորսնցնել կրօնքը, հայուն համար կը նշանակէր կորսնցնել իր ազգութիւնը:

Մեծ կամ փոքր ժողովուրդ, եթէ կը պայքարին իրենց գոյատեւման համար, կարող են ապրիլ ու գոյատեւել: Առանց պայքարի կարելի չէ, յաջողութեան ու յաղթանակի ճամբան բանալ, թէեւ Աւարայրի ճակատամարտը Հայոց համար ռազմական տեսակէտով մեծ պարտութիւն մըն է, սակայն եւ այնպէս Հայ պատմութեան մէջ, իր կարեւոր, իմաստալից ու ուրոյն տեղն ունի որպէս «Բարոյական Յաղթանակ»:

Այս ճակատամարտով, հայու ինքնագիտակցութիւնը աւելի բարձր մակարդակի հասած է, պատերազմի ընթացքին ցոյց տուած հայրենասիրութիւնը, անձնագոհութիւնը, քաջութիւնը, ազգագիտակցութիւնը մեր յառաջիկայ սերունդներուն պիտի ըլլայ ներշնչումի աղբիւր եւ նաեւ ճգնաժայիլն պահերու ժողովուրդը ոտքի պահող ոգի ու ուժ:

Հայ Ժողովուրդը 485 թուականէն ի վեր «Բուն Բարեկենդան»էն առաջ (2018 թուակիր տարուայ համար 8 Փետրուար 2018 թուականին կը հանդիպի) սիրով, հպարտութեամբ ու խանդավառութեամբ աշխարհիկ հանդէսներով ու եկեղեցական արարողութիւններով կը յիշէ Սրբոց Վարդանանց տօնը :

Այս առիթով կը շնորհաւորենք Ղեւոնդ, Լեւոն, Մուշեղ, Յովսէփ, Արտակ, Աբրահամ, Վարդան, Մամուէլ, Խորէն, Հմայեակ, Վահան, Տաճատ, Գարեգին, Արսէն, Մամիկոն, եւ բոլոր միւս արական անունները, որոնք անուանակոչութեան յատուկ օր չունին:

Sopj. Usraqhu Anan



Քոպանին չէր ինկած թշնամու ահռելի յարձակումին դիմաց եւ ի սպառ հանած էր Թուրքիոյ նախագահին երազը: Իսկ Աֆրինը, միջազգային վերլուծաբաններու համաձայն, Սուրիոյ մէջ խաղաղութիւն տիրած միակ վայրն էր:

Թող Քոպանիի, Գամիշլիի, Հալէպի հայերը իմանան, թէ Պատրիարքարանը իր այս յայտարարութեամբ կորսնցուցած է հայ ժողովուրդին անունով խօսելու յատկութիւնը: Ապա թէ ոչ մենք այս ամօթով չե՞նք կրնար ապրիլ:

Շարունակում է էջ 1-ին

Հարիւր տարի պետականութիւն

Անդրադառնալով մեր ժողովուրդի պատմութեան՝ հարց կը ծագի թէ ինչո՞ւ չենք սօսեր Կիլիկեան թագաւորութեան հիմնումը, երբ, ի վերջոյ երեք դարերու թագաւորութիւն մը ունեցանք եւ երբ կերտուեցաւ մեր մշակոյթի արծաթէ դարը: Բայց, միւս կողմէ կ'ոգեկոչենք Վարդանանց պատերազմը, որ աւելի վաղ շրջանի իրադարձութիւն մըն է:

Պատճառը այն է որ Կիլիկեան թագաւորութենէն փշրանքներ մնացին մեզի, մանաւանդ՝ կորուստովն ալ Կիլիկիոյ հողին, մինչ Վարդանանց պատերազմէն մեզի մնաց մեր քրիստոնէական անաղարտ հաւատքը, որ շաղախուեցաւ մեր ազգային էութեան հետ:

Գալով մեր հարիւրամեակի պատմութեան, երբ գայն դիտենք մեր պատմութեան հենքին վրայ՝ ստիկա կու գայ մեզի ընծայելու հարիւր տարուան պետութեան մը կառոյցը, եթէ կ'ուզենք՝ տարբեր երեք յարկերով, բայց միեւնոյն կառոյցով: Չենք կրնար ընտրովի պատմութիւն կերտել, որովհետեւ պատմութեան բոլոր օղակները շղթայուած են իրարու: Ոչ ալ ռեւէ անձ կամ խմբաւորում իրաւունք ունի պատմութեան մէկ հատուածը ընդունելի նկատելու, իսկ մէկ ուրիշը՝ ոչ ընդունելի: Մանաւանդ, իրաւունքն ալ չունինք պատմութեան մէկ հատուածը հակադրելու միւսին: Այսօր պատմական եւ իրաւական կերպով ընդունուած փաստ է որ, երկրորդ՝ խորհրդային հանրապետութիւնը հիմնուեցաւ առաջին հանրապետութեան պետական հիմքին վրայ, իսկ երրորդն ալ՝ երկրորդին:

Թէ որքան անկախ էր Խորհրդային Հայաստանը, թէ՛ ինչպիսի՞ դաժան ճակատագրի մը արժանացաւ ան. ու դեռ կարծեք, երբեմն ենթագիտակցօրէն մեղապարտ կ'ուզենք նկատել մեր ժողովուրդը, որ չյաջողեցաւ տիրանալ աւելի ժողովրդավար Հայաստանի մը: Մինչդեռ, համայնավար կարծուած ղեկավարներն անգամ այնքան նուիրումով սատարեցին Խորհրդային Հայաստանի իսկ ազգայնական գիտակցութեան:

Ինչո՞ւ իր կէտնքը վրայ տուաւ Ադասի Խանջեանը, ինչո՞ւ կերպով մը պաշտօնանկ եղաւ Եագով Չարոբեանը: Ու դեռ, երբ Կովկասեան դրացի հանրապետութեանց ղեկավարները՝ յանձինս Ալիեւի եւ Շեվարնաձէի կ'արժանանային անդամակցելու Սովետ Փոլիթ Պիւրոյին եւ ոչ Կարէն Դեմիրճեանը: Որովհետեւ, վերջինը իր հողին վրայ կը զգար ինքզինք, այնպէս որ ատենին զգացած էր մեր Արշակ Բ. արքան եւ հետեւաբար յաջողած էր չքծնիլ Քրեմլինի առջեւ, այնպէս ինչպէս կը քծնէին իր միւս պաշտօնակիցները:

Երբ Խորհրդային Հայաստանի մշակութային ու գիտական հրաշալի իրագործումներուն կ'անդրադառնանք՝ կարգ մը հակուորներ այդ ընթացքը կը վերագրեն սովետասիրութեան, մինչդեռ մեր ժողովուրդը այդ սխրագործութիւնները իրականացուցած է ի հեճուկս սովետի ապագայնացնող գլանին եւ այդ պատճառաւ ալ արժանի է կրկնակի հերոսի փառքին:

Պատմութեան անաչառ քննութիւնը ցոյց պիտի տայ մեզի թէ Բարայէլ Օրիներու եւ Յովսէփ Էմիններու շրջաններէն մինչեւ մեր ազատագրական պայքարի օրերը՝ երբ հիմնուեցան մեր աւանդական կուսակցութիւնները՝ միշտ պայքարած ենք ինքնորոշման եւ անկախութեան ի խնդիր, սակայն ճակատագիրը այնպէս դասաւորուեցաւ որ մեր երեք հանրապետութիւններն ալ մեզի տրուեցան շրջանային քաղաքական զարգացումներու հետեւանքով:

Առաջին հանրապետութեան պարագային գուցէ կարելի է յարակցութիւն մը տեսնել Սարդարապատի գոյամարտին եւ անկախութեան միջեւ - սակայն այնտեղ եւս, նոյն Սարդարապատի մարտիկները չկամութեամբ ու վերապահութեամբ պիտի յարէին անկախ պետութեան գաղափարին: Սակայն, անկախ մեր քաղաքական հայեցողութենէն պատմութեան վճիռով Սարդարապատը ճամբայ հարթեց անկախութեան:

Մեր ժողովուրդին մայիսեան մարտերը, առաջին հերթին մղուեցան ինքնապաշտպանութեան նպատակով. Եղեռնէն ետք թուրքը եկած է հասած էր մեր պատմութեան վերջին տարածքը՝ վերջին հարուածով սրբելու մեր ազգը երկրագունդի երեսէն. ուրեմն, կենաց մահու այդ գուպարին մէջ, ի վերջոյ տարինք յաղթանակ մը որ երաշխաւորեց վերապրող զանգուածին գոյութիւնը:

Այսօր հարիւր տարուան հետաւորութենէն դիտելով այդ շրջանի քաղաքական իրադրութիւնը կարելի չէ իրապաշտ եւ արդար դատումներ կատարել օրուան կուսակցութեանց եւ անոնց ղեկավարներուն մասին: Արդարեւ, քաղաքական զարգացումները

եկան պարտադրելու իրենց տրամաբանութիւնը, որմէ խուսափում չկար: 1918ի Մայիս 26ին լուծուեցաւ Անդրկովկասի Դաշնային Հանրապետութիւնը (Մէմը), որուն մաս կը կազմէին Հայաստան, Վրաստան եւ Ատրպէյճան: Բացի Հայաստանէն, յաջորդաբար միւս ժողովուրդները հռչակեցին իրենց անկախութիւնը, շփոթ վիճակի մէջ թողելով հայերը որոնց ճակատագիրը կը տնօրինէր Թիֆլիս նստած Ազգային Խորհուրդը: Այդ Խորհուրդը կազմուած էր 15 անդամներէ, որոնց 6ը դաշնակցական, 2ը՝ Հայ Ժողովրդական, 1 Հայ Սոցիալ-Դեմոկրատ, 1 Հայ Սոցիալիստ Յեղափոխական եւ երեք ոչ կուսակցականներ: Խորհուրդին նախագահն էր Աւետիս Ահարոնեան:

Դաշնակցութիւնը որ մեծամասնութեան ձայնն ունէր Խորհուրդին մէջ, համաձայն չէր ընդունելու թուրքերուն վերջնագիրը եւ անկախութիւն հռչակելու: Սակայն, Խառնիսեանն ու Քաջազնունին որոնք նոր էին վերադարձած Պաթումէն Թիֆլիս, թուրք ներկայացուցիչներուն հետ բանակցելէ վերջ համոզեցին իրենց կուսակիցները որ ուրիշ էլ չկար, բացի ընդունելէ վերջնագիրը եւ հռչակելէ անկախութիւնը: Սակայն, երբ կը կարդաք Ազգային Խորհուրդին պաշտօնական յայտարարութիւնը կը տեսնէք թէ այնտեղ ոչ անկախութիւն բառը նշուած է, ոչ ալ՝ հանրապետութիւն. այլ՝ պարզապէս ըսուած է՝ Ազգային Խորհուրդը ժամանակաւորապէս ստանձնում է կառավարական բոլոր գործառնությունները՝ հայկական գաւառների քաղաքական եւ վարչական ղեկը վարելու համար:

Ի գուր չէ որ առաջին հանրապետութեան վերջին վարչապետը՝ Միսն Վրացեան իր Հայաստանի Հանրապետութիւնը պատմագիրքին մէջ կը գրէ թէ Հայ ժողովուրդը հիւանդ երեխայ աշխարհ բերած մօր նման ընդունեց անկախութիւնը:

Թիֆլիսի մէջ - ուր տակաւին Խորհուրդը կը յամենար մինչեւ Յուլիս 17 - մեծ հաւատք չկար անկախութեան նկատմամբ: Ժողովրդական կուսակցութիւնն է որ առաջինը նախաձեռնեց գործնական քայլերու, առաւելաբար թելադրուած Երեւանի ժողովրդականներէն որոնք լաւատես էին հանրապետութեան ապագային նկատմամբ:

Ժողովրդային կուսակցութիւնը, որ քաղաքականապէս թրծուած էր, յետագային եկաւ Պոլսոյ մէջ (1921ին) միանալու Սահմանադրական Ռամկավար, Ազատական, Արմենական եւ միւս հատուածներուն, կազմելու համար Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւնը:

Յովհաննէս Քաջազնունիի գլխաւորութեամբ կազմուած առաջին քաղաքական կառավարութեան մէջ ժողովրդական կուսակցութիւնը ունէր վեց ներկայացուցիչներ՝ Գ. Մելիք-Ղարապետեան, Արտաշէս Էնֆիէճեան՝ ելեւրտական Մամոն Յարութիւնեան՝ արդարադատութեան, Մ. Աթաբէկեան՝ հանրային կրթութեան, Լեւոն Դուլեան՝ պարենաւորման, Մինաս Բերբերեան՝ վերահսկիչ Ազգային Խորհուրդին կողմէ:

Ժողովրդական վարչակարգի մը սկիզբն էր որ ներշնչեց սփիւռքի բովանդակ հայութիւնը եւ մասնաւորաբար ռամկավար շրջանակները որոնք Կ. Պոլիս եւ Եգիպտոս լայն բացին իրենց սիրտերն ու քսակները Խառնիսեանի հանգանակութեան շրջանին: Եւ անոնք այնքան լուրջի առած էին պետական գործն ու անոր ապագան որ անգլիական բանակէն 20 ռազմական օդանաւ գնած էին Հայաստանի պաշտպանութեան համար:

Այս տուեալները կ'արձանագրուին ոչ անպայման վարկ մը վերապահելու ՌԱԿին եւ ժողովրդական կուսակցութեան. առաջին հանրապետութեան կազմութեան մէջ այլ վկայելու թէ առաջին հանրապետութիւնը իրականացաւ համաժողովրդական անկաշառ ճիգերով՝ ինչպէս Սարդարապատի յաղթանակը արձանագրուեցաւ միեւնոյն համաժողովրդական կամքով:

Այս բոլորին մէջ Դաշնակցութիւնը գերակայ դեր մը ունէր եւ այդ վարկով ալ պիտի մնար պատմութեան մէջ, եթէ միակուսակցական մենատիրութեան չվերածէր իշխանութիւնը յետագային, եւ պատասխանատուութիւնը կիսէր միւս կուսակցութեանց հետ հանրապետութեան կերտումին եւ՝ անկումին մէջ հաւասարապէս:

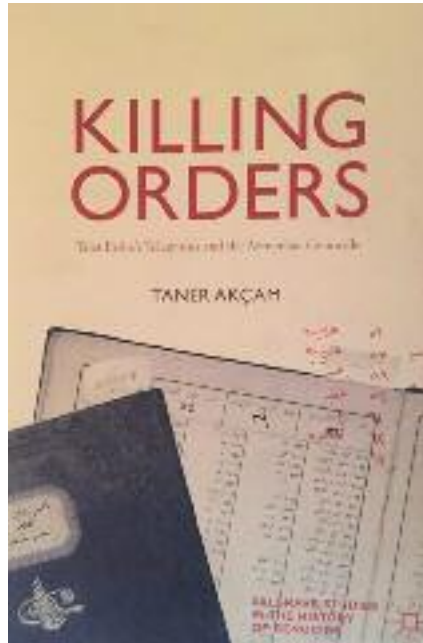
Հրապարակուած ծրագիրներէն եւ խոստումներէն կը պարզուի թէ պետութիւնը պիտի նշէ հարիւրամեակը համաժողովրդային տարագով:

Սարդարապատի փառապանծ յաղթանակը եւ առաջին հանրապետութեան գոյառումը կը խորհրդանշեն հայկական պետականութեան վերականգնումը 20րդ դարուն մէջ: Այնուհետեւ առաջինին յաջորդող Խորհրդային Հայաստանն ու 26ամեայ երրորդ հանրապետութիւնը լրացուցիչ գործօններն են հարիւրամեայ պետականութեան գոյութեան:

Այս տարուան Մայիսը կոչուած է նշելու հարիւր տարուան պետականութեան ողջունելի պատմութիւնը:

Լոյս Տեսած է Հայոց Ցեղասպանութեան Մասին Թաներ Աքչամի Անգլերէն Գիրքը

Թուրք պատմաբան Թաներ Աքչամ յայտնած է անգլերէնով լոյս տեսած նոր՝ «Մպանութեան հրամանները. Թալէաթ փաշայի հեռագիրներն ու Հայոց Ցեղասպանութիւնը» գիրքին մասին: Այս մասին կը հաղորդէ Armenpress.am-ը:



«Գիրքը արդէն պաշտօնապէս լոյս տեսած է: Ես այժմ ունիմ իմ օրինակները: Ասիկա հիասքանչ զգացողութիւն է»,- գրած է հեղինակը: Ան յայտնած է, որ գիրքը կը ներառէ երկու գլուխ, որոնք չկան նախապէս թրքերէն հրատարակուած «Նայիմ էֆենտիի յուշագրութիւնները եւ Թալէաթ Փաշայի հեռագիրները» գիրքին մէջ:

Ան յայտնած է, որ գիրքին անգլերէն տարբերակին մէջ ո՛չ միայն կը ներկայացնէ նոր փաստաթուղթեր, այլեւ կը քննարկէ «կեղծ ստորագրութիւններ»-ու եւ «կեղծ ժամանակագրութեան» հարցը: «Մեծ ցանկութիւն ունիմ այս նոր փաստերը ներկայացնելու թուրք ընթերցողներուն»,- նախապէս, գիրքի հրատարակման մասին խօսելու ընթացքին, ըսած էր Աքչամը:

Թրքերէնով 2016-ին հրատարակուած «Նայիմ էֆենտիի յուշագրութիւնները եւ Թալէաթ Փաշայի հեռագիրները» աշխատանքին մէջ ներառուած Թալէաթ փաշայի հեռագիրներով բացէիբաց կ'երեւին հայերը կոտորելու հրամանները: Օրինակ՝ 1915 Մեպտեմբեր 22-ի հեռագիրներէն մէկուն մէջ Թալէաթ Փաշան այսպիսի հրաման տուած է՝ «Հայերը Թուրքիոյ տարածքին ապրելու, աշխատելու իրաւունքներէն ամբողջութեամբ զրկուած են, պետութիւնը իր վրայ վերցնելով ամբողջ պատասխանատուութիւնը կը հրամայէ ողջ չձգել անգամ օրօրոցի մանուկները»:

Շարլ Ազնաւուրի Մասին Պատմող Շարժանկարին Համար Կը Հաւաքագրուին Պատմութիւններ

Մեծանուն հայ երգիչ՝ Շարլ Ազնաւուրի մասին պատմող շարժանկարին համար կը հաւաքագրուին պատմութիւններ՝ սիրւած երգիչին մասին: Շարլ Ազնաւուրի դիմատետրի էջին վրայ նշուած է.



«Անյայտ Ազնաւուրը» աննախադէպ փաստագրական տեսանիւթին մէջ ներառելու համար պատմէք մեզի Ձեր ամենագեղեցիկ յուշը՝ կապուած Շարլ Ազնաւուրի հետ: Ինչպէ՛ս Դուք այն կը ներկայացնէիք քանի մը բառով: Ձեր պատմութիւնները բազմաթիւ յայտնի մարդոց պատմութիւններու կողքին կը յայտնուին եւ կը դառնան այս իւրայատուկ փաստագրական շարժանկարի մէկ մասը, շարժանկարի մը, որ պիտի հետարձակուի ամբողջ աշխարհով մէկ»:

Տեսանիւթերը պէտք է չգերազանցեն երեք վայրկեանը, ատոնց ընդունման վերջնաժամկետը փետրուար 20-ն է: Ատոնք պէտք է ուղարկուին archives@charlesaznavour.com ելեկտրոնային հասցէին:

Երգիչի երկրպագուները այս յայտարարութեան արձագանքած են այդ յայտարարութեան մեկնաբանութիւններուն մէջ՝ Ազնաւուրին անուանելով «Հայոց սոխակը՝ Փարիզի մէջ», «Լեկէնտ», «Համեստ, իւելացի, առատաձեռն», «Իւրայատուկ, կախարդական, անմահ», «Վերջին հսկան», «Հրաշալի», կը գրէ panorama.am-ը:

ՀՀ ԱԺ-ն Արցախի Պաշտպանութեան Նախարարութեան Տասը Միլիոն Դրամ Նուիրաբերած է



Արցախի Հանրապետութիւն այցի ծիրէն ներս ՀՀ Ազգային ժողովի պատուիրակութիւնը հանդիպած է ԱՀ պաշտպանութեան նախարար Լեւոն Մնացականեանի հետ:

ՀՀ ԱԺ հանրային կապերու վարչութեան տեղեկութիւններով՝ ՀՀ ԱԺ ՀՀԿ խմբակցութեան ղեկավար Վահրամ Պաղտասարեանը Լեւոն Մնացականեանին փոխանցած է ՀՀ ԱԺ պատգամաւորներու եւ աշխատակազմի կողմէ ԱՀ պաշտպանութեան նախարարութեան տրամադրուող տասը միլիոն դրամի հաւաստագիրը: Վահրամ Պաղտասարեան նշած է, որ Ազգային ժողովը իր աշխատակազմով՝ տնտեսական աշխատակիցէն մինչեւ ՀՀ ԱԺ նախագահ, իրենց ներդրումը ունեցած են այս հարցով:

Արցախի ՊԲ հրամանատարը, շնորհակալութիւն յայտնելով նուիրատուութեան համար, նշած է, որ գումարը պիտի ուղղուի Պաշտպանութեան բանակի եւ զինձառայողներու առաջնային խնդիրներու լուծման:

Վատիկանի մէջ ՀՀ դեսպանութիւնը տիեզերական եկեղեցւոյ վարդապետ Նարեկացիին նուիրուած նոր նախաձեռնութիւն պիտի ունենայ

Վատիկանի մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան դեսպանութիւնը Տիեզերական եկեղեցւոյ 36-րդ Վարդապետ Գրիգոր Նարեկացիին նուիրուած նոր նախաձեռնութիւն պիտի ունենայ:



Այս մասին, ըստ Artsakhpres.am-ի, դիմատետրի իր էջին գրած է Վատիկանի մէջ ՀՀ դեսպան Միքայէլ Մինասեանը:

«2016 թուականին Հռոմի Սանթա Չեչիլիա Ազգային Ակադեմիայի հանրայայտ երգչախումբի կողմէ Սուրբ Իգնատիոս Լոյուլացի եկեղեցւոյ մէջ Ալֆրետ Շնիթզէի «խառն տիպի երգչախումբի համար քառամաս համերգ»-ի հիանալի կատարումը տպաւորած էր հիւրերը:

Համերգը նուիրուած էր Սուրբ Գրիգոր Նարեկացիի Տիեզերական եկեղեցւոյ Վարդապետ հռչակուելուն: Ստեղծագործութեան ընտրութիւնը պատահական չէր. Ալֆրետ Շնիթզէն 1984-1985թթ. քառամաս համերգը ստեղծած է Գրիգոր Նարեկացիի «Մատեան ողբերգութեան» աշխատութեան երրորդ գլուխին հիման վրայ:

Այդ երեկոյեան, համերգի աննկարագրելի ուժի տպաւորութեան տակ, Սուրբ Աթոռի մէջ Հայաստանի դեսպանութեան խումբը որոշեց Տիեզերական եկեղեցւոյ 36-րդ Վարդապետին նուիրուած նոր նախաձեռնութիւն սկսիլ: Այժմ հերթը մտքի ու քանդակի վարպետներունը պիտի ըլլայ...»,- նշած է դեսպան Մինասեանը:

Անճելինո Ալֆանո. «Իտալիան ԵԱՀԿ-ի մէջ իր նախագահութեան ընթացքին առաւելագոյն ուշադրութիւն պիտի դարձնէ Լեոնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման»

Իտալիան ԵԱՀԿ-ի մէջ իր նախագահութեան ընթացքին առաւելագոյն ուշադրութիւն պիտի դարձնէ Լեոնային Ղարաբաղի եւ ԵԱՀԿ-ի գօտիի միւս ձգձգուած տագնապներու լուծման: Ինչպէս կը հաղորդէ «Արմէնփրէս», «ՌԻԱ Նովոսթի» լրատու գործակալութեան տուած հարցազրոյցին մէջ այս մասին յայտնած է Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Անճելինո Ալֆանո:



«ԵԱՀԿ-ի մէջ մեր նախագահութեան ընթացքին առաւելագոյն ուշադրութիւն պիտի դարձնենք Ուքրանիոյ ճգնաժամին եւ ԵԱՀԿ-ի գօտիի ձգձգուած տագնապներուն՝ Լեոնային Ղարաբաղի, Մերձոնեսթրի, Վրաստանի հիմնահարցերուն լուծման», ըսած է Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարը:

Ան ընդգծած է, որ իրենց համար առաջնահերթութիւն պիտի ընէ ուքրանական ճգնաժամը լուծելու որոշումներու փնտոտութիւններուն աջակցիլը:

Պոլսահայերը Կը Փորձեն Հայոց Պատրիարքի Ընտրութեան Հասնիլ Դատարանի Միջոցաւ

ՊՈԼԻՍ.- Պոլսոյ Հայոց պատրիարքի ընտրութիւններու իրականացման նպատակով իշխանութիւններուն ուղարկուած դիմումը անպատասխան կը մնայ:



Ընտրութիւններու կազմակերպումով զբաղող Նախաձեռնարկ մարմինը դիմած է դատարան: Դատական գործէն առանձնապէս ակնկալիքներ չկան: Այս մասին, ըստ «Արմէնփրէս»-ի, յայտնեց պոլսահայ «Ակօս» շաբաթաթերթի հայերէն բաժինի գլխավոր խմբագիր Բագրատ Էսդուգեան:

«Օրէնքի համաձայն՝ կառավարութիւնը պէտք է նշուած ժամկէտին դիմումներուն տայ կամ դրական, կամ ժխտական պատասխան: Պատրիարքական ընտրութիւններ իրականացնելու դիմումը ներկայացուած է Պոլսոյ նահանգապետին, զոր վերջինս պէտք է փոխանցէ ներքին գործոց նախարարութեան, զերատեսչութիւնն ալ՝ նախարարներու խորհուրդին: Որոշում կայացնողը խորհուրդն է, սակայն շղթանը կը սկսի նահանգապետարանէն: Քանի որ դիմումը անպատասխան մնացած է, այս պարագային կը բացուի դատական միջամտութեան ճանապարհը: Ատոր համար ալ Պոլսոյ Հայոց պատրիարքի ընտրութիւններու Նախաձեռնարկ մարմինը դիմած է դատարան», յայտնեց Բագրատ Էսդուգեան:

Ան ընդգծեց, որ դրական արդիւնքի սպասելը միամտութիւն է: Ըստ անոր՝ այս ճանապարհով երթալը կ'երկարացնէ պատրիարքի ընտրութիւններու գործընթացը, սակայն դատարան դիմելը անհրաժեշտ քայլ է:

Դատական նիստի օրը տակաւին չէ նշանակուած:

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը ընդունած է ՀՀ նախագահի թեկնածու Արմէն Սարգսեանը



Յունուար 31-ին, Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինի մէջ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց կաթողիկոս ընդունած է ՀՀ նախագահի թեկնածու առաջարկուած Միացեալ Թագաւորութեան մէջ ՀՀ արտակարգ եւ լիազօր դեսպան Արմէն Սարգսեանը:

Զրոյցին ընթացքին, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը ընդգծած է, որ ուրախ է ընդունելու Հայոց Եկեղեցւոյ հարազատ զաւակը, որուն հայրենասէր ու եկեղեցանուէր ոգին իր գործնական դրսեւորումները ունեցած է անցնող տարիներուն ազգային կեանքին մէջ:

Նորին Սրբութիւնը յոյս յայտնած է, որ պրն. Արմէն Սարգսեան դրական պիտի արձագանգէ կատարուած առաջարկին՝ պետական կառավարման բնագաւառին մէջ իր փորձառութիւնը, հնարաւորութիւնները եւ Սփիւռքի հետ կապերը ծառայեցնելով հայրենի երկրին եւ աշխարհասփիւռ ժողովուրդին:

Իր հերթին, պրն. Արմէն Սարգսեան, շնորհակալութիւն յայտնելով հանդիպման առիթով, Վեհափառ Հայրապետին տեղեկացուցած է ազգային կառոյցներու, հասարակութեան տարբեր հատուածներու եւ կուսակցութիւններու հետ ունեցած հանդիպումներու եւ սփիւռքեան համայնքներ ծրագրուելիք այցերուն մասին:

Անդրադառնալով ՀՀ չորրորդ նախագահի հանգամանքին եւ առաքելութեան՝ ան ընդգծած է, որ երկրի կառավարման նոր պայմաններուն մէջ անհկա պիտի տարբերի նախորդներէն, անոր պիտի հաղորդուի նոր իմաստ եւ պիտի ձեւաւորուի նոր մշակոյթ:

Դրական որոշման կայացման պարագային՝ Արմէն Սարգսեան կարելոր համարած է ողջ ազգի հոգեւոր առաջնորդի օրհնութիւնն ու աջակցութիւնը:

Հանդիպման ներկայ եղած են ԱՄՆ Հայոց Արեւելեան թեմի առաջնորդ Գերաշնորհ Տ. Խաժակ արքեպիսկոպոս Պարսամեանը, Մայր Աթոռի դիւանապետ Գերաշնորհ Տ. Արշակ եպիսկոպոս Խաչատրեանը, Մայր Աթոռի Վարչատնտեսական բաժնի տնօրէն Գերաշնորհ Տ. Մուշեղ եպիսկոպոս Բաբայեանը:

2017 Թ. ՀԱՅՈՑ ԳԵՂԱՍՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՃԱՆԱԳՆԵՐՈՒ ԹԻՒՐԸ ՀԱՍՍԾ Է 48-Ի. ԱԳՆ ԱՄՆ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ԹԻՒՐԸ ՀԱՍՍԾ Է 48-Ի. ԱԳՆ

2017թ. Հայոց ցեղասպանութիւնը ճանչցած ԱՄՆ նահանգներու թիւր հասած է 48-ի: Նման տուեալներ հրատարակած է ԱԳ նախարարութիւնը՝ ամփոփելով 2017 թուականի ընթացքին գործունէութիւնը:

Անցած տարի Հայոց ցեղասպանութիւնը ճանչցած եւ դատապարտած նահանգներուն միացած են Վայոմինկը (ապրիլ 21), Թէխասը (մայիս 19), Այովան (օգոստոս 24), Ինտիանան (նոյեմբեր 6):

Նախարարութենէն կը յիշեցնեն, որ ապրիլ 25-ին Չեխիայի խորհրդարանի Պատգամաւորներու պալատն ընդունած է Հայոց ցեղասպանութիւնը դատապարտող բանաձե: Հաշուետու տարուայ ընթացքին Հայոց ցեղասպանութիւնը ճանչցած եւ դատապարտած են նաեւ շարք մը երկիրներու տեղական ինքնակառավարման մարմիններ:

Արտաքին քաղաքական գերատեսչութիւնը կը յայտարարէ, որ 2017թ. հայկական դիւանագիտութեան առաջնահերթութիւններուն շարքին կը շարունակէր մնալ Հայոց ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչումը եւ դատապարտումը, ինչպէս նաեւ՝ Հայաստանի աշխոյժ ներգրաւուածութիւնը նոր ցեղասպանութիւններու, մարդկութեան դէմ յանցագործութիւններու կանխարգելման ուղղուած միջազգային հանրութեան ջանքերուն մէջ:

Անձնական Օրագիր Մը

2010-էն ապիւն Armenian Observer շաբաթաթերթին մէջ պարբերաբար լոյս կը տեսնեն Միլվա Քաջիկեանի խորհրդածութիւններէն - ընտանիքի, սիրոյ, հաւատքի, քաղաքականութեան, ներշնչող արժէքներու, հոգիի եւ զգացումներու, կիներու իրաւունքներու մասին - բխած օրագրային յօդուածներ: Իր ամուսնոյն՝ Սարգիս Քաջիկեանի նախաձեռնութեամբ եւ զուակներուն համագործակցութեամբ վերջերս հրատարակուեցաւ հատրնտիր մը այդ յօդուածներէն, A Personal Journal MOMENTS IN THOUGHT, որու շնորհանդէպ տեղի ունեցաւ



Հինգշաբթի Փետրուար 1, 2018-ի երեկոյեան Մր. Ղեւոնդ-եանց Տաճարի Արմէն Համբար սրահէն ներս, հովանաւորութեամբ Արեւմտեան ԹԷՄի Առաջնորդ Յովնան Արք. Տերտերեանի եւ կազմակերպութեամբ AIWA-L.A.-ի, որու նախկին ատենապետուհին եղած է Միլվան: Հիրասիրութիւնը յանձն առած էր Առաջնորդարանի Տիկնանց Օժանդակ Յանձնախումբը:

Շնորհանդէպի բացումը կատարեց Առաջնորդարանի յատուկ ծրագիրներու պատասխանատու Տիրան Աւագեան, որ անդրադարձաւ մօտ տասնամեակ մը Միլվային հետ ծանօթութեան, եկեղեցոյ աշխատանքներուն մէջ անոր նուիրումներէն, իրենց յաճախակի խորիմաստ խօսակցութիւններուն: Երգիչ-երգահան Արմէն Սովսեւեան կիթառի նուագակցութեամբ կատարեց իր յուզիչ յօրինումներէն մի քանին, որմէ ետք խօսք առաւ Armenian Observer-ի խմբագիր, մտաւորական փրոֆ. Օշին Քէշիշեան: Ան շնորհաւորեց Միլվան, դրուատեց ներշնչուած ու ներշնչող գրութիւնները, ինչպէս նաեւ տիպար աշխատակիցի յատկութիւնը, եւ անդրադարձաւ անոր արծարծաց որոշ նիւթերուն:

Խօսք առնելով, Միլվա Քաջիկեան շնորհակալութիւն յայտնեց սրահը լեցուցած ներկաներուն, ամուսնոյն, զուակներուն, Սրբազանին գրքին սկիզբը տեղ գտած օրհնութեան գիրին համար, Օշին Քէշիշեանին՝ իր ազնիւ խօսքերուն եւ թերթին մէջ իր գրութիւններուն տեղ տուած ըլլալուն համար, բոլոր անոնց որ զաղտնաբար աշխատած էին գիրքին հրատարակութեան համար: «Կատարեալ անակնկալ էր, գաղափար չունէի կատարուածէն, մինչեւ պատրաստ գիրքը դրուեցաւ առջեւս», ըսաւ ան: Երախտագիտութեամբ յիշեց ծնողքը, գրող հայրը՝ Երուանդ Պարսումեան, ամուսնոյն ծնողքը եւ լայն շրջապատը, որ այնքան մեծ դեր խաղացած էին իր անձի կերտումին մէջ: Մէջ ընդ մէջ ընթերցելով իր գրութիւններէն, Միլվա յայտնեց թէ միշտ փափաքած էր գրել, անցած էր զանազան հանգրուաններէ - օրագիր, երեսակայական պատմութիւններ, եւլն - յանգելով կեանքի փորձառութիւններէն ծագած խորհրդածութիւններու արտա-յայտութեան: Առիթ տրուեցաւ մի քանի հարցումներու, որոնցմէ մին էր «յաջորդ գիրքը ե՞րբ»:

Սրբազան Յովնան Տերտերեանի հակիրճ շնորհաւորական եւ դրուատական խօսքէն ետք ներկաները անցան նախասրահ հիրասիրութեան եւ գիրքերու մակագրութեան համար:

Շնորհաւոր: Յաջորդը ե՞րբ:
*Երանուհի Ղազարեան
 Լոս Անճէրս*



AGBU **Հ. Բ. Ը. Մ.**

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԿԵՂԲ. ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ ՀՐԱԻԷՐ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ

Յանձնաժողովիս Վարչութիւնը, նկատի ունենալով Միութեան Ծրագրի ու Կանոնագրի 17, 18, 19 եւ 20 յօդուածները, այսու կը հրաւիրէ իր բոլոր իրաւասու անդամ-անդամուհիները, ներկայ գտնուելու տարեկան Ընդհանուր Անդամական Ժողովին, որ տեղի պիտի ունենայ, Կիրակի 4 Մարտ 2018ի, առաւօտեան ժամը 10ին, Հ. Բ. Ը. Միութեան «Ա. Գալփաքեան» վարժարանի «Հրանդ եւ Լուիզ Տէներճեան» հանդիսարանին մէջ, Նաֆփիլու փողոց, թիւ 11, Փալէօ Ֆալիքօ, հեռ. 210-9825685: Մեծամասնութիւն չզոյանալու պարագային, Ընդհանուր Անդամական Ժողովը պիտի յետաձգուի, որպէսզի վերջնականօրէն գումարուի յաջորդող Կիրակի 11 Մարտ 2018, նոյն ժամուն, նոյն վայրը եւ նոյն օրակարգով:

- Օ Ր Ա Կ Ա Ր Գ**
- Ներկայացում ու վաւերացում 2017 տարեշրջանի տեղեկագրին:
 - Ներկայացում 2017 տարեշրջանի նիւթական հաշուետուութեան:
 - Զեկոյց Հաշուեքննիչ Յանձնախումբի կողմէ:
 - Վաւերացում 2017 տարեշրջանի նիւթական հաշուետուութեան:
 - Ներկայացում ու վաւերացում 2018 տարեշրջանի նախահաշիին:
 - Ոչ Հայ աշակերտներու յաճախում՝ Հ. Բ. Ը. Մ. «Ա. Գալփաքեան» վարժարանին:
 - Փոխարինել Հ. Բ. Ը. Մ. «Ա. Գալփաքեան» վարժարանի երկու դպրոցական ինքնաշարժները:
 - Զանազան այլ հարցեր:
 - Հաշուեքննիչ Յանձնախումբի ընտրութիւն:
 - Վարչութեան ընտրութիւն:

Ի դիմաց
 Հ. Բ. Ը. Միութեան Յունաստանի Կեղր. Յանձնաժողովի
 Ատենադպիր Ատենապետ
 Մ. ԲՕՆԻՐՈՒ ԴՈԿՏ. Հ. ՄԱՐՈՒՔԵԱՆ

- Ծանօթ.-
- Ըստ Միութեան Ծրագրի ու Կանոնագրի 19րդ յօդուածին, Վարչութեան եւ Հաշուեքննիչ Յանձնախումբի թեկնածուները պէտք է կատարած ըլլան իրենց տնտեսական պարտաւորութիւնները եւ գրաւոր ներկայացնել իրենց թեկնածութիւնը, մինչեւ Շաբաթ 3 Մարտ 2018, կէսօրուայ ժամը 12ին, Միութեան գրասենեակը (Նաֆփիլու փողոց, թիւ 11, Փալէօ Ֆալիքօ):
 - Այն անդամ - անդամուհիները որ նախորդ տարիներու տնտեսական պարտաւորութիւնները չեն կատարած եւ կը փափաքին ներկայ գտնուելու Ընդհանուր Անդամական Ժողովին, կրնան կատարել իրենց պարտաւորութիւնները ըստ Միութեան Ծրագրի ու Կանոնագրի 6րդ յօդուածին, մինչեւ Ընդհանուր Անդամական Ժողովին վերջը, եթէ ոչ ինքնագոր պիտի չնկատուին Միութեան անդամ - անդամուհի:

Աթէնք, 30 Յունուար 2018

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ



Արարատ Մ.Մ.Միութեան
“Ծիածան” թատերախումբը
կը ներկայացնէ
Յակոբ Պարոնեանի
“Երկու Տիրոջ Մէկ Ծառան”
կատակերգութիւնը յունարէն լեզուով,

Բեմադրութեամբ՝ Հայկ Գասարճեանի:
Կը մասնակցին՝
Գրիգոր Չափարեան,
Սօթիրիս Մեմերճեան,
Հէրման Մէնէնտեան,
Սօնա Կալստեան,
Արման Մէնէնտեան,
Անաստասիս Բանանուտաքիս,
Եօրդիա Մաքրիտի

Շաբաթ 24 եւ Կիրակի 25 Փետրուար 2018-ին
երեկոյեան ժամը 8.00-ին.

Δημορχείο Ρέντι
Αίθουσα Ιάκωβος Καμπανέλλης
οδός Μπιχάκη 8

Պագար – վաճառք

Արարատ Մ.Մ.Միութիւնը սիրով կը
հրաւիրէ հայ հասարակութիւնը,
ատոնին-տնային ու տեստեղէններու
պահածոներու մաքրութեան եւ այլ
տնային իրերու բացառիկ պագարին:

Դուք ձեր այցելութեամբ, մատչելի
գիներով ու զեղչով գնումներ կրնաք
կատարել քան շուկայի հանրա-
խանութիւններու ընդհանուր հասարակաց
գիներէն:

Պագար-վաճառքին պիտի գտնէք
հանրախանութային ու տեստեղէններու,
տունի մաքրութեան հեղուկներ եւ
փոշիներ եւ զանազան այլ իրեր:

Վաճառքը տեղի կ'ունենայ
Կիրակի 18 Մարտ 2018-ին
առաւօտեան ժամը 10:00-էն մինչև
երեկոյան 6:00: Հ.Բ.Ը.Մ.-Արարատ
կեդրոնի 'Անանիա եւ Վարդուհի
Խաչատուրեան' սրահէն ներս:

ԱՐԱՐԱՏ Մ.Մ.Միութեան Վարչութիւն

Գրաւուած Օրեր

04/03/2018

Միօրեայ պտոյտ

Ա Գալփաքեան Վարժարանի
Ծնողաց Մարմին

ՄԻՋԻՆՔ

Արարատ Մ.Մ.Միութեան
Տիկնանց Մարմինը կը
կազմակերպէ աւանդական
Միջինք-երեկոն,

Երկուշաբթի՝
12 Մարտ, 2018
երեկոյեան
Ժամը 6.30-ին

Արարատի "Անանիա եւ
Վարդուհի Խաչատուրեան"
սրահին մէջ:

Ներկաները պիտի համ-
տեսեն Պահքի ճաշեր,
պատրաստուած մեր տիկին-
ներուն դալար ձեռքերով:

Երեկոն պիտի ձոխանայ
գեղարուեստական յայտա-
գրով:

Տեառնընդառաջ

Յունահայոց թեմի երիտասարդաց միութիւնը Թեմիս Առաջնորդական
տեղապահ Տ. ԽՈՐԷՆ ՎՐԴ. ԱՌԱՔԵԼԵԱՆԻ օրհնութեամբ, հրաւիրում է բոլորին՝
փետրուարի 13-ին ժամը 19:00, միասին տօնելու Տեառնընդառաջի տօնը:
Երեկոյեան ժամերգութիւնից ու նախատօնակից յետոյ միասնաբար կայրենք
խարոյկը եւ կ'ունկնդրենք հայկական երաժշտութիւն:



Արեւազալի եւ Խաղաղականի Ժամերգութիւններ

Այսու կը ծանուցանենք թէ Արեւազալի եւ Խաղաղականի արարողութիւնները տեղի պիտի
ունենան ամէն Ուրբաթ երեկոյեան ժամը 7-ին Փերիսթերիի Ս. Աստուածածին եկեղեցոյ մէջ:
Առաջին խաղականի ժամերգութիւնը տեղի պիտի ունենայ՝

Ուրբաթ, 23 Փետրուար, 2018, երեկոյեան ժամը 7-ին:

Հոգաբարձութիւն Փերիսթերիի Ս. Աստուածածին եկեղեցոյ

Ցաւակցութիւն

Մեր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնենք
Պալթայեան, Եագուպեան, Տավարի, Ալիվիզաթու
ընտանիքներուն եւ համայն ազգականներուն իրենց
մօր, մեծ մօր, քրոջ եւ ազգականին՝

Մայտա Պալթայեանի

մահուան տխուր առիթով:

Յունահայոց Թեմական Խորհուրդ

“Նոր Աշխարհ” շաբաթաթերթ

ΔΩΡΕΑ

Εις μνήμην Μάϊντας Μπαλταγιάν δωρεές
για την αρμένικη εκκλησία Παναγίτσας
Περιστερίου :

Οικογένεια Δάβαρη 300 ευρώ,
οικογένεια Αλιβιζάτου 300 ευρώ,
Ιάκωβος και Βεατρίκη Φετζιάν 100 ευρώ και
Κυπρισιλιάν Σίλβα 100 ευρώ.

ԿԱՐԴԱՑԷՔ ՈՒ ՏԱՐԱԾԵՑԷՔ

“ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀ”

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹԸ

ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ.
ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Սեփականութիւն
ԱՐԱՐԱՏ Մ Մ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
Միսթու 33, Նիքէա, Յունաստան
Համակարգչային
շարուածքը եւ էջադրումը՝
ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀ շաբաթաթերթի

Տնօրէն՝
Ընկ. Մարգիս Խաչատուրեան
Արտօնատէր -
Փաստաբան՝
ընկ. Յակոբ Տէսճեան

“NOR ASKHAR”
Αρμένικη Εβδομαδιαία
Εφημερίδα
Ιδιοκτησία “ΑΡΑΡΑΤ”
Φιλολογικό Αθλητικό Σωματείο

Διευθυντής
Σαρκίς Χατσατουριάν
Εκδότης -
Ιάκωβος Φετζιάν Δικηγόρος

Շիստոյ 33 - TK 18450 - Նիկաւ
Դիլ: 210-4926085
“NOR ASHKHAR”
Armenian Cultural Social Weekly

33 Sistou Str.
GR 18450 NIKEA GREECE
Tel-Fax: 00+30+210-4926085

Բացի իմբազրականներէն,
յօրուածագիրներու տեսակէտ-
ներն ու գաղափարները անպայ-
մանօրէն չեն արտայայտեր թեր-
թին ուղեգիրը:

Արեւմտահայերէնը արդէն առանձին լեզուական ծածկագիր ունի

«Ուիքիմիտիա Հայաստան» գիտակրթական հասարակական կազմակերպութեան եւ «Գալուստ Կիւլ-պէնկէան» հիմնարկի՝ արեւմտահայերէնին ISO 639-3 լեզուական ծածկագիր (code) տալու ջանքերը վերջապէս յաջողութեամբ պսակուած են: Այս մասին կը յայտնէ Լիլիթ Մուրատեան (Armradio):



SIL International-ը, որ ISO 639-3-ը արձանագրող մարմինն է, Յունուար 30-ին, արեւմտահայերէնին առանձին լեզուական ծածկագիր՝ «hyw» տալու որոշում կայացուցած է:

Արեւելահայերէնն ու արեւմտահայերէնը ժամանակակից հայերէնի երկու առանձին ճիւղեր են, որոնք զարգացած են տարբեր ուղղորթիւններով եւ կառուցուածքով, գրական գործերով, որոնք միշտ չէ, որ հասկնալի են միւս կողմին համար: Հայաստանի անկախացումէն ետք արեւելահայերէնը, միջին հայերէնը եւ գրաբարը առանձին լեզուական ծածկագիրներ ստացած են, բայց՝ ոչ արեւմտահայերէնը:

2010-ին արեւմտահայերէնը ներառուած էր ԵՈՒՆԵՍԿՕ-ի աշխարհի վտանգուած լեզուներու ցանկին վրայ: Լեզուի անկումը կանխելու նպատակով սփիւրքի եւ Հայաստանի մէջ բազմաթիւ ձեռնարկներ նախաձեռնուած են, որոնցմէ մէկը արեւմտահայերէն «Ուիքիմիտիա»-ի զարգացումն է: Այս աշխատանքին մէջ ներգրաւուած են բազմաթիւ անհատներ եւ կազմակերպութիւններ:

«Ուիքիմիտիա Հայաստան»-ը եւ «Գալուստ Կիւլպէնկէան» հիմնարկը արեւմտահայերէնին համար առանձին լեզուական ծածկագիր ստանալու գործընթացը նախաձեռնած են երեք տարի առաջ, երբ արեւմտահայերէնով ազատ բովանդակութեան խթանման նպատակով համագործակցութեան սկսան: Աւարտին, անգամ մը եւս կը յիշեցնենք, որ 2018 տարին յատկացուցած ենք Արեւմտահայերէնին եւ կը շարունակենք մեր լեզուակեր ընթերցողներուն տրամադրութեան տակ դնել լեզուաբան Յակոբ Չոլաքեանի «Աւանդական Ուղղագրութիւն – կանոնագիր եւ խնդիրներ» անունով գիրքը, որ յաջորդաբար 4-ական էջ լոյս կը տեսնեն էջ 12 վրայ:

Դրածեալ ահագանգ Մեւանայ Լճի մակարդակի նուազեցման մասին

«Եթէ այս ընթացքով շարունակենք ծախսել Մեւանի ջուրը, մի քանի տարի յետոյ Մեւանայ չենք ունենար» զգուշացուցած է Հիտրոէքոլոժիի եւ Ձկնաբանութեան Ինստիտուտի տնօրէն Էւելինա Ղուկասեան:



Ըստ մասնագէտներուն, 2017 թուին Մեւանայ լիճէն թոյլ տրուած է 270 միլիօն խորանարդ մէթր ջուր, որ 100 միլիօն խորանարդ մէթրով աւելի է օրէնքով սահմանուած ծաւալէն եւ կը ներկայցնէ լիճին բացասական հաշուեկշիռ մը: Նման բացասական հաշուեկշիռ արձանագրուած է նաեւ 2012 եւ 2014 թուականներուն: Եթէ միայն մէկ տարուայ ընթացքին լիճին մակարդակը իջնէ մի քանի սանտիմէթրով, այդ կացութիւնը ինքնին վատ ազդեցութիւն չյառաջացնէր, բայց եթէ շարունակուի այդ բացասական հաշուեկշիռը, քանի մը տարիէն անդառնալի վնասներ կը յառաջանան թէ՛ ջուրի որակին եւ թէ՛ ձուկերու պաշարին վրայ:

Արդէն իսկ լիճի ափերէն քշուած են օրկանական եւ կենսածին նիւթեր: Անհրաժեշտ է ջուրի ծաւալի անմիջական աւելացման, յայտնած է նոյն հիմնարկի գիտնական Բարդուի Գաբրիէլեան: «Եթէ տեղումնառատ տարիներուն Մեւանի ջուրերը աւելիով օգտագործուեցան, այդ վարմունքի շարունակութիւնը պետք չէ որ սովորութիւն դառնայ: Լիճի մակերեսի իւրաքանչիւր սանտիմէթրի նուազում 12.5 միլիօն խորանարդ մէթր ջուրի համազօր է: 2017 թուի իր ամենաբարձր մակերեսով՝ 1900.91 սանտիմէթրէն, մինչեւ օրս իջել է 49 սանտիմէթրով» յայտնած է ան:

Լեռնային կիրճեր, հնագոյն վանքեր ու գիւղեր, զարմանահրաշ մարդիկ. «TravelBlog»-ը Արցախի մասին նոր ֆիլմ ունի



Լեռնային կիրճեր, հնագոյն վանքեր, գիւղեր, ժամա-նակակից քաղաքներ եւ զարմանահրաշ մարդիկ. այս ամէնը կարելի է տեսնել Արցախի մասին պատմող նոր ֆիլմին մէջ:

Ըստ Artsakhpress.am-ի՝ անիկա նկարահանած է «TravelBlog.lv» նախագիծի խումբը՝ Լաթվիայէն եւ Լիթվիայէն, 2017 Սեպտեմբերին: Մէկ շաբաթուան ընթացքին անոնք եղած են այդ տարածքի ամենագողտրիկ անկիւնները, փնտռած են հետաքրքրական վայրեր, շփուած են ամենատարբեր մարդոց հետ, իբրեւ արդիւնք՝ նկարահանած են բաւական գունեղ եւ գեղեցիկ այս ֆիլմը՝ առայժմ քիչ յայտնի տարածաշրջանի մասին:

Տեսաֆիլմին նպատակն է աշխարհի համար բացայայտել այս տարածքը եւ անոր հսկայական զբօսաշրջային ներուժը: Հակառակ քաղաքական դժուարութիւններուն, այստեղ արդէն հազարամեակներով կ'ապրին պարզ ու հիւրասէր մարդիկ: Եւ անոնք մեծ ուրախութեամբ կը սպասեն հիւրերուն, որոնք կը փափաքին իրենց համար բացայայտել մեծ զբօսաշրջութեան համար դեռ անյայտ տարածքը:

Հեղինակները կը պատմեն, որ վերջին տարին այստեղ շատ աշխատանք տարուած է, որպէսզի այս երկիրը գրաւի ըլլայ աշխարհի շատ երկիրներու համար: Կառուցուած են յարմարաւէտ ճանապարհներ, բացուած են հիւրանոցներ՝ ամենատարբեր նախընտրութիւններու, լեռներու մէջ ստեղծուած են երթուղիներ ճանաչողական եւ զբօսաշրջութեան համար:

Խնդիրը առայժմ միայն այն է, թէ ինչպէս այս ամէնը հասցնել աշխարհին, Ատրպէյճանի մէջ կարծրատիպերով եւ սարսափ պատմութիւններով ապրողներուն: Հաւանաբար այս ֆիլմը պիտի օգնէ...

Ըստ հեղինակներուն՝ ֆիլմը նկարահանելը բաւական դիւրին էր, գեղեցիկ վայրերու եւ հետաքրքրական պահերու հետ կապուած խնդիրներ չեն եղած: Ֆիլմին մէջ կան բազմաթիւ պատկերներ թոչունի թոչիցի բարձրութենէն, որոնք առնուած են սովորական անօդայն սարքերով: Հեղինակներու կարծիքով, այդ ձեւով կրնան աւելի վատ բացայայտել Գանձասարի, Դաղիվանքի մէջ լեռնային վանքերու ամբողջ գեղեցկութիւնը, զգալ Յունուտի կիրճի գլխապտոյտ խորութիւնը, տեսնել Մոթքի լեռնանցքը:

Ֆիլմին մէջ կարելի է ներկայ գտնուիլ տեղական ֆոլքլորային խումբի փորձերուն, խորասուզուած ժամանակակից պարերու մէջ, կենդանի կատարումով ունկնդրել ճագ-խումբին՝ զուտ հայկական պատկերներով, ծանօթանալ Ստեփանակերտի պլիւզ ոճի կատարողներուն:

Չէ մոռցուած նաեւ արցախեան իւրայատուկ խոհանոցը, չէ որ շատ հետաքրքրական է տեսնել, թէ ինչպէս հին թոնիքի մէջ կը թխեն լաւաշ եւ մատնաքաշ, ինչպէս շուկային մէջ կը թխեն ժենգեալով հաց, եւ անձամբ ներկայ գտնուած խաղողի բերքը հաւաքելու գործընթացին, համտեսել տեղական բարձրորակ գինին: Ահա այսպէս եղած է ֆիլմը՝ պարզ, կենդանի եւ շատ գեղեցիկ: Ֆիլմը ստեղծողները կը հաւատան, որ այսպիսի Լեռնային Ղարաբաղը շատերու սրտին մօտ պիտի ըլլայ: